

Брюксел, 13.8.2018 г.
COM(2018) 581 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл 2020“ за защита на
еврото срещу фалшифициране през 2017 г.**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението и резултатите на програмата „Перикъл 2020“ за защита на еврото срещу фалшифициране през 2017 г.

1. Общи положения

Програмата „Перикъл 2020“ (по-нататък наричана „програмата“) е програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране. Тя заменя програмата „Перикъл“, която беше създадена през 2001 г. и обхващаше периода 2002—2013 г. Програмата беше създадена с Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г.¹ С Регламент (ЕС) № 2015/768 на Съвета от 11 май 2015 г.² нейното прилагане бе разширено, за да обхване неучастващите държави членки. С Регламент (ЕС) № 331/2014 срокът на програмата се установява до 31 декември 2020 г. По силата на член 13, параграф 3 от този регламент от Комисията се изисква да представя на Европейския парламент и на Съвета годишна информация за резултатите от програмата. Настоящият годишен доклад е в отговор на това изискване за 2017 г.

2. Годишна работна програма за 2017 г.

а. Изпълнение на годишната работна програма за 2017 г.

Годишният бюджет за изпълнението на програмата за 2017 г. беше определен в размер на 1 047 500 EUR и беше финансиран от бюджетен ред 01 020400 от общия бюджет на Европейския съюз за 2017 г. През 2017 г. бяха поети задължения на обща стойност **1 047 477,62 EUR**. Програмата се изпълнява чрез съфинансирани действия (безвъзмездни средства), изпълнявани от компетентните органи на държавите членки, както и чрез „действия на Комисията“, организирани пряко от Комисията.

Изпълнението на програмата отразяваше ангажимента на държавите членки и на Комисията да защитават еврото срещу фалшифициране. Обсъжданията на многогодишната стратегия на заседанията на Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ) направиха възможно поемането на задължения за 99,99 % от общия бюджет през 2017 г. Предвид на качеството и броя на получените заявления за отпускане на безвъзмездни средства през 2017 г., се наложи от действия на Комисията към безвъзмездни средства да бъдат прехвърлени 152 000 EUR. През 2017 г. по програмата бяха финансирани общо 13 проекта³. Като цяло, успешно безвъзмездни средства бяха предоставени за 10 проекта по заявления от компетентните органи на държавите членки. Това представлява увеличение в сравнение с 9 проекта през 2016 г. Бяха финансирани също 3 действия на Комисията в сравнение с 4 такива през

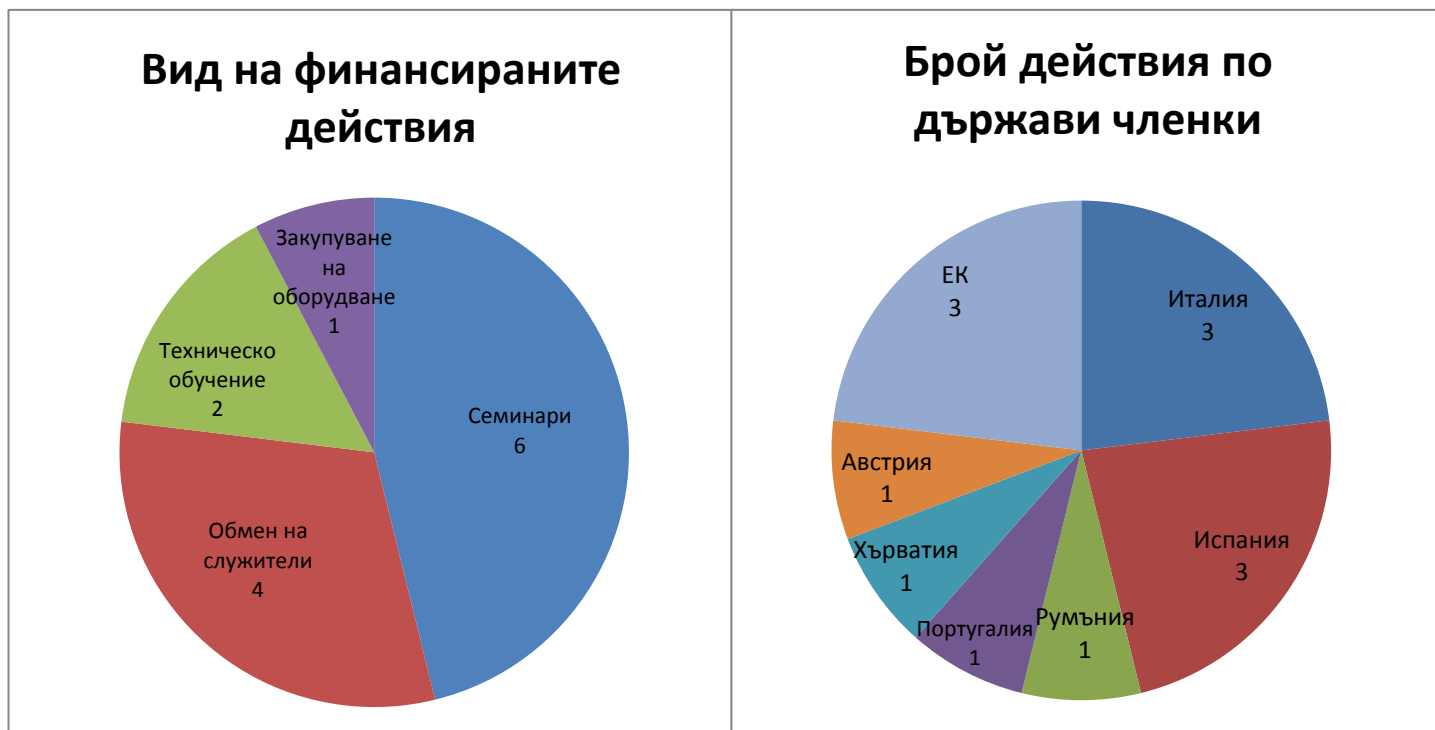
¹ Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програма „Перикъл 2020“) (ОВ L 103, 5.4.2014 г., стр. 1). Този регламент отмени решения 2001/923/ЕО, 2006/75/ЕО и 2006/849/ЕО на Съвета.

² Регламент (ЕС) № 2015/768 на Съвета от 11 май 2015 г. за разширяване спрямо неучастващите държави членки на приложението на Регламент (ЕС) № 331/2014 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програма „Перикъл 2020“) (ОВ L 121, 14.5.2015 г., стр. 1).

³ Цялостен преглед на действията по програмата „Перикъл“, за които бяха поети задължения през 2017 г., се съдържа в приложение I.

предходната година. През 2017 г. бяха изпълнени 4 действия, а 9 действия са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени през 2018 г. и след това.

Графика I и графика II: Видове финансирани действия и брой действия по държави членки (действия, за които са поети задължения през 2017 г., вж. приложение I)⁴

През 2017 г. заявления за финансиране по програмата са подали шест държави членки: Италия, Испания, Румъния, Хърватия, Португалия и Австрия. Това отразява до голяма степен факта, че държавите, които са най-силно засегнати от фалшифицирането на еврото, използват по-често средства по програмата „Перикъл“. Освен това Португалия, Австрия и Румъния подадоха заявления за средства по програмата за пръв път.

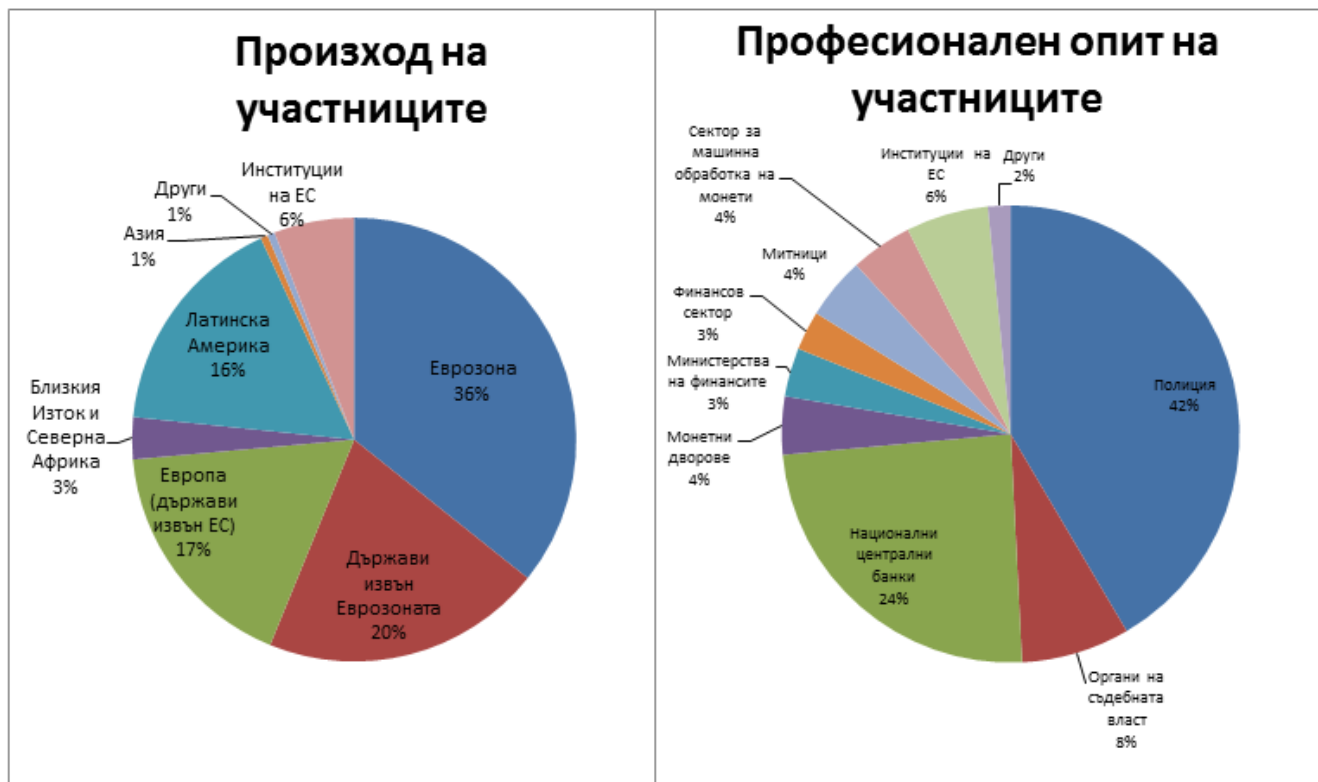
Действията, за които бяха поети задължения през 2017 г., включваха 6 семинара/конференции, 2 технически обучения, 4 обмена на служители и 1 закупуване на оборудване. Действията се осъществяват⁵ както в ЕС, така и извън него, в зависимост от конкретните нужди от защита на еврото срещу фалшифициране. От нейното създаване досега програмата укрепи своя регионален подход чрез изпълнението на действия в особено чувствителни региони на света. Специално внимание се отделя на Латинска Америка (3 действия, организирани от Испания, и едно действие на Комисията) и Югоизточна Европа (1 действие, организирано съответно от Италия, Румъния и Хърватия).

⁴ Всички данни се отнасят както за действия, изпълнени през 2017 г., така и за действия, които са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени след 2017 г.

⁵ Изпълнението на някои действия продължава и през 2018 г.

На графики III и IV е представено разпределението на участниците в програмата според техния произход и професионален опит.

Графика III и графика IV: Произход и професионален опит на участниците⁶ (действия, за които бяха поети задължения през 2017 г., вж. приложение I)⁷

В действията, за които бяха поети задължения през 2017 г., участваха около 756 експерти.

Участниците бяха от 57 държави. Сред участниците в обученията преобладават участниците от Европа (73 %): 36 % са от държави от ЕС, членки на еврозоната, докато участниците от европейски държави, които не членуват в ЕС, възлизат на 17 %, а тези, идващи от държави от ЕС, които не са членки на еврозоната, са 20 %. 16 % от участниците в обученията са от Латинска Америка, което представлява съществено намаление от миналата година⁸. И накрая, 3 % идват от Близкия изток и Северна Африка, а 1 % — от Азия.

Що се отнася до професионалния опит на участниците, 42 % са членове на полицейските сили. Това значително участие се дължи на факта, че полицейските органи са на предна линия в борбата срещу фалшифицирането на еврото, като към полицейските служители се числят както разследващи служители, така и технически специалисти.

⁶ Втората категория включва, наред с останалото, Интерпол, служители от националните министерства и представителства, както и академичен персонал.

⁷ Всички данни се отнасят както за действия, изпълнени през 2017 г., така и за действия, които са в процес на изпълнение или ще бъдат изпълнени след 2017 г.

⁸ Това представлява намаление в сравнение с 26 % през 2016 г. (COM(2017) 345 final).

Изпълнението на програмата през 2017 г. обаче се характеризира с продължаваща положителна тенденция към по-голямо разнообразие в професионалния опит на участниците през годините. В действителност, за втора поредна година, през 2017 г. полицейските органи не представляват абсолютно мнозинство от участниците. Другите категории участници възлизат на 58 % от общия брой, което представлява леко намаление спрямо дела им през предходната година, който беше 63 %. Значителното участие на централните банки се запазва почти на същото равнище с 24 %⁹. Продължава да бъде високо и нивото на участие на представителите на съдебната власт (8 %) ¹⁰. Следва да се отбележи значителното участие на монетните дворове (4 %), митниците (4 %), министерствата на финансите (3 %) и финансовите институции (3 %), което прави пълна гамата на професионалния опит на участниците. И накрая, изпълнението на действието на Комисията „Първо заседание на Платформа 1210“ доведе до широко участие на представители на сектора за машинна обработка на монети (4 %) за втора поредна година, което утвърждава частния сектор като важен участник в борбата срещу фалшифицирането.

В резултат, изпълнението на програмата съответства на транснационалните и мултидисциплинарните измерения на програмата съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 331/2014.

6. Преглед на действията в рамките на годишната работна програма за 2017 г.

Подробен преглед на действията по програма „Перикъл“ в рамките на годишната работна програма за 2017 г. може да бъде намерен в приложение I. Могат да бъдат подчертани следните действия:

Регионално международно сътрудничество

Програмата успя да запази и доразвие силното регионално международно сътрудничество през 2017 г.:

- Четири действия бяха изпълнени или ще бъдат изпълнени в Латинска Америка, които ще обединят експерти от множество латиноамерикански страни, в това число Аржентина, Бразилия, Колумбия, Коста Рика, Чили, Еквадор, Ел Салвадор, Гватемала, Хондурас, Мексико, Никарагуа, Панама, Парагвай, Перу, Доминиканската Република и Уругвай.
- Четири действия бяха изпълнени или ще бъдат изпълнение в Югоизточна Европа, като по този начин се запазва стабилното сътрудничество в този регион.

Интернет/даркнет

Няколко действия, за които бяха поети задължения през 2017 г., бяха насочени към заплахата от интернет/даркнет в борбата срещу фалшифицирането, съсредоточавайки се върху ефективността на техниките за разследване и необходимостта от координиран отговор на заплахата:

⁹ Това представлява малко увеличение в сравнение с изпълнението на програмата „Перикъл“ през 2016 г., когато този дял възлизаше на 23 %.

¹⁰ Това представлява малко намаление в сравнение с изпълнението на програмата „Перикъл“ през 2016 г., когато този дял възлизаше на 11 %.

- съфинансираната конференция под надслов „ICIT – Darknet Investigation – Protection of the Euro“ (ICIT — Разследвания в даркнет — Защита на еврото), организирана от австрийското министерство на вътрешните работи (BMI), ще се проведе във Виена през октомври 2018 г.
- Освен това този въпрос бе разгледан и на организираната от UCAMP¹¹ конференция „A Community Strategy to Protect the Euro in the Mediterranean Area“ (Общностна стратегия за защита на еврото в региона на Средиземноморието), както и на организираната от BIBE¹² конференция „Curso de Formación sobre Falsificación de Moneda para Expertos de Países Iberoamericanos“ (Обучение в областта на фалшифицирането на монети за експерти от испаноговорящите държави), както и на организираната от националната банка на Хърватия „3rd conference: Balkan network for euro protection“ (Трета конференция: Балканска мрежа за защита на еврото).

Семинар „Перикъл 2020“: Как да участваме?“

През март 2018 г. Комисията организира семинар, озаглавен „Перикъл 2020“: Как да участваме?“ като действие на Комисията в отговор на исканията на няколко компетентни национални органа по време на заседанията на Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ), както и в отговор на препоръката в междинната оценка на програмата¹³ за насърчаване на по-голямо участие на компетентните национални органи. Семинарът беше насочен към отговорните служители за изготвянето на заявленията за безвъзмездни средства и на него бяха обяснени стъпка-по-стъпка процедурата за кандидатстване, финансовите насоки и всички придружаващи документи.

Заявки от страна на нови компетентни национални органи

Поетите задължения по програмата за 2017 г. отразяват също и допълнително диверсифициране на компетентните национални органи на държавите членки, кандидатстващи по програмата; румънската, австрийската и португалската полиция кандидатстват за първи път за средства по „Перикъл 2020“. Това е в съответствие с препоръката в междинната оценка на програмата за насърчаване на по-голямо участие на компетентните национални органи в програмата.

3. Изпълнение на действия през 2017 г., за които са поети задължения по предходни бюджети на програмата

През 2017 г. бяха изпълнени 10 действия, за които бяха поети задължения по предходни бюджети на програмата¹⁴. 6 от тези действия бяха предложени от компетентните органи на държави членки, а именно Франция, Испания, Германия, Хърватия и Италия, а 4 действия бяха по инициатива на Комисията. Действията включваха 4 семинара, 2 технически обучения, 2 обмена на персонал, 1 закупуване на оборудване и едно

¹¹ Ufficio Centrale Antifrode dei Mezzi di Pagamento.

¹² Brigada de Investigación del Banco de España.

¹³ Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно междинната оценка на Програмата за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програмата „Перикъл 2020“) (COM(2017) 741 final от 6 декември 2017 г.)

¹⁴ Цялостен преглед на действията в рамките на програмата „Перикъл“, за които са поети задължения по предходни бюджети на програмата „Перикъл 2020“, но които бяха изпълнени през 2017 г., се съдържа в приложение II.

проучване. Регионите, на които беше отделено специално внимание, бяха Югоизточна Европа, Китай и Латинска Америка, а темите — даркнет и установяването на истинността на евромонетите.

По-специално следва да се отбележи срещата/семинарът на платформата ЕС—Китай на тема защита на валутите срещу фалшифициране, проведена през ноември 2017 г. в Брюксел, Белгия. Тази среща включваше представители на съответните китайски органи, участващи в борбата с фалшифицирането на валути, институциите на ЕС и представители на държавите членки, засегнати особено силно от фалшифицирането на еврото. Това действие имаше успех и доведе до създаването на платформа за сътрудничество за защита на еврото между съответните европейски институции и китайските органи. То засегна теми като обмена на най-добри практики за откриване и разтуряне на нелегални печатници и монетни дворове, разпространението на фалшиви банкноти и монети в интернет/даркнет, каналите за обмен на оперативна информация и европейските и китайските правни уредби за защита на валутите срещу фалшифициране.

4. Заключение и следващи стъпки

Програмата „Перикъл 2020“ продължава да е важно и ефективно средство за борба срещу фалшифицирането. Това се потвърждава от факта, че бяха поети задължения за целия наличен бюджет за 2017 г. Програмата служи като основа за подпомагане на проучвания, поддържане и развитие на сътрудничество и обмен на най-добри практики между всички участници в борбата срещу фалшифицирането на еврото.

Комисията разпространява непрекъснато резултатите от действията, подкрепяни по линия на програмата, сред експертите от Експертната група по проблемите на фалшифицирането на еврото (ЕГПФЕ). През 2017 г. се проведеха 3 заседания на ЕГПФЕ. Програмата се характеризира с висока степен на последователност и допълване с други важни програми и действия на равнището на Съюза, тъй като е посветена изключително на предотвратяването и борбата с една специфична форма на организираната престъпност, а именно — фалшифицирането на еврото. Такива програми и инструменти са например инструментът на ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“ за *техническа помощ и обмен на информация (TAIEX)*, използван най-често за подпомагане на преговорите за присъединяване, и Фонд „Вътрешна сигурност“ — Полиция на ГД „Миграция и вътрешни работи“¹⁵, който покрива предотвратяването на престъпления и борбата с тях като цяло.

В допълнение, съгласно член 13, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 331/2014 бе извършена междинна оценка на програмата от независим изпълнител. В независимата оценка се заключава, че всички констатации водят до недвусмислено положителна цялостна оценка по отношение на добавената стойност от ЕС, съгласуваността, уместността, ефективността, устойчивостта и ефективността на програмата. На 6 декември 2017 г. Комисията прие Съобщение COM(2017) 741 до Съвета и

¹⁵ Регламент (ЕС) № 513/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. за създаване на инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи като част от фонд „Вътрешна сигурност“ и за отмяна на Решение 2007/125/ПВР на Съвета (ОВ L 150, 20.5.2014 г., стр. 93).

Европейския парламент относно резултатите от междинната оценка на програмата¹⁶, в което споделя заключението, че изпълнението на програмата следва да продължи до естественото ѝ изтичане през 2020 г., подкрепя продължаването на програмата след 2020 г. предвид нейната добавена стойност от ЕС, дългосрочното ѝ въздействие и устойчивостта ѝ и изразява съгласие с оценката по отношение на продължаването ѝ като самостоятелна програма след 2020 г.¹⁷.

Въз основа на резултатите от изпълнението на програмата и постоянния анализ на възникващите заплахи, обсъждани от ЕГПФЕ, се формулират следните приоритети за 2018 г.¹⁸:

- подпомагащи дейности, които имат за цел да се подобри сътрудничеството между държавите членки, които са засегнати в особено голяма степен от производството и разпространението на фалшиви евробанкноти и евромонети;
- насърчаване на сътрудничество с органите на трети държави, за които има подозрения или доказателства, че на територията им се произвеждат фалшиви евромонети и евробанкноти;
- поддържане на ефикасна рамка за защита на еврото в Югоизточна Европа;
- нови развития: технически развития в областта на машините за обработка на монети, разпространението на фалшификати и висококачествени компоненти по интернет, както и подобряване на защитните характеристики на евромонетите.

¹⁶ Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент относно междинната оценка на Програмата за обмен, помощ и обучение за защита на еврото срещу фалшифициране (програмата „Перикъл 2020“) (COM(2017) 741 final от 6 декември 2017 г.).

¹⁷ Междувременно Комисията прие предложение за продължаване на програмата след 2020 г. (COM (2018) 369 и COM (2018) 371).

¹⁸ Приоритетите на програмата за 2018 г. са важна част от годишната работна програма, приложена към Решение C(2018) 470 final на Комисията от 30 януари 2018 г. относно приемането на годишната програма за 2018 г. на програмата „Перикъл 2020“.